Інфінітывы ўсіх часоў і станаў

1. **Infinitīvus praesentis actīvi** утвараецца ад асновы infectum з дапамогай суфіксаў -**re** (I, II, IV спр.), -**ĕre** (III спр.; у IIIб спр. канцавы галосны асновы **ĭ** выпадае):

I спр.	II спр.	IIIа спр.	IIIб спр.	IV спр.
laudā-**re**	docē-**re**	scrib-**ĕre**	cap-**ĕre**	audī-**re**

2. **Infinitīvus praesentis passīvi** утвараецца ад асновы infectum з дапамогай суфіксаў -**ri** (I, II, IV спр.), -**i** (III спр.; у IIIб спр. канцавы галосны асновы **ĭ** выпадае):

I спр.	II спр.	IIIа спр.	IIIб спр.	IV спр.
laudā-**ri**	docē-**ri**	scrib-**i**	cap-**i**	audī-**ri**

3. **Infinitīvus perfecti actīvi** утвараецца ад асновы perfectum з дапамогай суфікса -**isse**:

I спр.	II спр.	III спр.	IV спр.
laudav-**isse**	docu-**isse**	scrips-**isse**	audiv-**isse**

4. **Infinitīvus perfecti passīvi** утвараецца спалучэннем participium perfecti passīvi з формай **esse**:

I спр.	II спр.	III спр.	IV спр.
laudātus, a, um esse	doctus, a, um esse	scriptus, a, um esse	audītus, a, um esse

5. **Infinitīvus futūri actīvi** утвараецца спалучэннем participium futūri actīvi з формай **esse**:

I спр.	II спр.	III спр.	IV спр.
laudatūrus, a, um esse	doctūrus, a, um esse	scriptūrus, a, um esse	auditūrus, a, um esse

6. **Infinitīvus futūri passīvi** утвараецца спалучэннем формы supīnum з формай **iri**:

I спр.	II спр.	III спр.	IV спр.
laudātum iri	doctum iri	scriptum iri	audītum iri

Формы інфінітыва
дзеяслова sum, fui, —, esse — *быць*

Infinitīvus praesentis	Infinitīvus perfecti	Infinitīvus futūri
esse	fuisse	futūrus, a, um esse; fore

Зварот accusativus cum infinitivo (вінавальны склон з інфінітывам)

Складаецца з лагічнага дзейніка (назоўнік, прыметнік, займеннік у accusatīvus) і лагічнага выказніка (infinitīvus).

Зваротам кіруюць:

а) дзеясловы ў незалежным стане са значэннямі: *гаварыць*, *паведамляць*, *адказваць*, *расказваць*, *вучыць*, *сцвярджаць*, *адмаўляць*, *пісаць*; *думаць*, *лічыць*, *меркаваць*, *ведаць*, *адчуваць*, *верыць*, *спадзявацца*, *бачыць*, *чуць*; *загадваць*, *забараняць*, *дазваляць*, *жадаць*, *не жадаць*, *аддаваць перавагу*; *радавацца*, *смуткаваць* і г. д.;

б) безасабовыя дзеясловы і выразы з аналагічнымі значэннямі: fama est — *ёсць погалас*; notum est — *вядома*; constat — *вядома*; mos est — *ёсць звычай*; oportet — *варта*; decet — *варта*; intĕrest — *важна*; necesse est — *неабходна*; fas est — *дазволена*, *можна*; nefas est — *недазволена*, *нельга* і г. д.).

Зварот перакладаецца даданым дапаўняльным сказам са злучнікамі *што*, *каб*; лагічны дзейнік перакладаецца назоўным склонам, лагічны выказнік — асабовай формай: Pater videt [filium librum legĕre]. — *Бацька бачыць*, *што сын чытае кнігу*.

З а ў в а г а. Пры аналізе сказа кіруючы дзеяслоў падкрэсліваецца хвалістай лініяй, лагічны дзейнік — адной лініяй, лагічны выказнік — дзьвума лініямі; зварот змяшчаецца ў квадратныя дужкі.

Infinitīvus praesentis указвае на аднaчасовае дзеянне, infinitīvus perfecti — на папярэдняе, infinitīvus futūri — на будучае: Pater videt [filium librum legisse]. — *Бацька бачыць*, *што сын прачытаў кнігу*. Pater sperat [filium librum lectūrum esse]. — *Бацька спадзяецца*, *што сын прачытае кнігу*.

Іменная частка лагічнага выказніка дапасуецца да лагічнага дзейніка ў ліку і склоне: Pater sperat [filios librum lectūros esse]. — *Бацька спадзяецца*, *что сыны прачытаюць кнігу*. Pater sperat [filiam librum lectūram esse]. — *Бацька спадзяецца*, *што дачка прачытае кнігу*.

Калі лагічны дзейнік адсутнічае, г. зн. калі лагічны выказнік ужыты безасабова, ужываецца інфінітыў залежнага стану: Pater jubet [legi]. — *Бацька загадвае чытаць* (літ.: *каб чыталася*).